

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΤΑ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ
ΟΡΓΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

Ἀλάβασρον (Gypsum Alabastrum). Οὗτος ὁ μαρμαροειδὴς λίθος εἶναι τὸ λεπτότατον τοῦ γύψου εἶδος, καὶ ἀπαλώτερος τοῦ μαρμάρου. Ἰπάρχει ὀλίγον τι εἰσφανῆς καὶ σιλπιῶς, καὶ ἔχει διάφορα χρώματα, καὶ εἴγματα πολυειδή. Ὁ λευκὸς εἶναι παρόμοιος μὲ τὴν κάλλιπην ζάχαριν, καὶ τιμᾶται ὑπὲρ τὰ λοιπὰ εἶδη. Τὸ Ἀσιακὸν ἀλάβασρον εἶναι τὸ εὐμεδέστατον καὶ μάλιστα πολῦτιμον. Κατὰ τὴν Εὐρώπην γίνονται ἐξ αὐτοῦ διάφορα ἀγυγία, οἷον ποτήρια, τρυβλία, κηροπήγια, ταμβακίαι, καλαμάρια, ἀγαλμάτια, κ. α. τ. Τὸ λευκὸν ἀλάβασρον καιόμενον ἀποδίδει τὸν κάλλιπον γύψον. Ἡ κόνις τοῦ ἀλάβασρου ζυμιανομένη μὲ ἔλαιον, γίνεται λιθοκόλλα (λουκιόνη) διαρκῆς.

Ἄμβρα (Amber). Ἄυτη φαίνεται ὡς ῥητίνη σύνθετος ἐκ λεπτῶν κόκκων. Εἶναι θραυστή, ἀλλὰ δὲν συντρίβεται εὐκόλως εἰς κόνιν, διότι ὑπάρχει γλίτχρα· θερμαινομένη δὲ, ἀπαλύνεται εὐθὺς ὡς πηρὸς. Εἰς τὸ

κρύου νερόν ἐπιπλῆσει, καὶ εἰς τὸ θερμὸν διαλύεται, ζαι-
νομένη ὡς ἔλαιον. Γευτικὴν ποιότητα εἶν ἔχει· ψυχρὰ
οὕσα ἀποπέμπει εὐωδίαν ἀσθενῆ καὶ τερπνὴν· θερμαινο-
μένη δὲ, ἢ βαλλομένη εἰς τὸ θερμὸν νερόν, καὶ μάλιστα
ἐντὸς ἀναμμένων ἀνθρώπων, εὐωδιάζει πλείτερον. Εἶναι
δὲ ὡς ἐκ τοῦ χρώματος διττὴ, Μονοχρώματος,
καὶ Φαιὰ Κηλιδωτῆ. Ἡ πρώτη ὑπάρχει μελανή,
αἰσθὴ, ὑποκίτρινος, ἢ ὑπόλευκος, ἥτις εἶν ἀποπέμπει τερ-
πνὴν εὐωδίαν· ἀλλ' ἀφ' οὗ καὶ, ἀγίνει τινὰ μελανὴν γῆν
Ἡ δὲ φαιὰ κηλιδωτὴ εἶναι ἢ μᾶλλον πολύτιμος καὶ εὐώ-
δης, φαινομένη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ζαῖα, ἢ ὑπαῖος,
καὶ ἐντὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλείον κηλιδωτῆ, ἐκ χρώματος ὑ-
πομελανοῦ, ἢ υποκιερῆου. Ἡ ἄμβρα εὐρίσκεται πλείωσα
ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ κυρίως κατὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰν-
δίας, παρὰ τὰς Μαλκώνας νήσους· ὑπάρχει ὅμως καὶ
ἐπὶ τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης, ὅθι ἀλειύεται ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων. Ἐνίοτε εὐρίσκεται καὶ εἰς τὰ ἐντόσθια τοῦ με-
σοκεφάλου φουσητῆρος· ὅθι ὑπέλαβον τινὲς ἐπιφορῶς,
ὅτι αὐτὴ γινῆται ἐντὸς αὐτοῦ. Μίχρα τοῦ νῦν εἰς φυσικολό-
για ἀπερῶσι περὶ τῆς γενέσεως αὐτῆς· οἱ πλείωτεροι ὅμως
ἐξηγουσιν αὐτὴν ὡς δειδῆσαι ῥητίην, τῆς ὁποίας μετα-
βάλλεται ἢ ψύξει ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ αἵματος.

Ἡ ἄμβρα εὐρίσκεται ὀλίγη, καὶ εἰς βώλους 4 ὡς 5
δραμίων· ἐνίοτε ὅμως εὐρίθη βῶλος ἑνὸς κενταρίου.
Ἐπειδὴ εἶναι πολύτιμος, κατασκευάζουσι τινὲς καὶ ἄμβραν
ψευδῆ μετὰ τὸν μέσκον καὶ τὸ ζιθίθιον· ἢ γνησίᾳ ὅμως
διακρίνεται τῆς ψευδοῦς αὐτῶ· ζύεται ἢ ἄμβρα εἰς μόρια
λεπτὰ, καὶ βάλλεται εἰς θερμὸν νερόν, καὶ εἰς διαλύεται,

καὶ πλῆθὺς ὡς ἔλαιον, εἶναι γνησία· ἢ κενεῖται μὲ καρ-
 ρίον πυρρῶμενον, καὶ εἰάν διατῆκεται, καὶ ῥίη ἀπὸ τοῦ
 κεντηθέντος μέρους εἶναι ἔλαιον, εἶναι ὡσαύτως γνησία.
 Πρῶτον μετεχειρίζοντο οἱ Ἑυρωπαῖοι ἰατροὶ τὴν ἀμβρα
 ὡς ἐνδυναμωτικὸν ἰατρικόν· ἀλλὰ κατὰ τὸ παρὸν εὐρί-
 θησαν ἄλλα θρασυτέρως ἰατρικὰ εἰς τοῦτο. Τὰ Ἀσιατῶν
 ἔθνη πιστεύουσιν, ὅτι ἡ χοῖσις αὐτῆς προξενεῖ μα-
 κροθιότητα, ἢ ὅποια πρόληψις αὐξάνει ἐρεῖ τὴν τιμὴν
 αὐτῆς.

Ἀμύαντος, (ὄρα Ἄσβεστος)

Ἀμμόλιθος ἢ Ἀμμίτης (Lapis arenaceus).

Τὰ εἶδη τοῦτου τοῦ λίθου σύγκειται ἐκ συμπιεπημένων κί-
 κων ἄμμου, λεπτῶν, καὶ πυρρῶν κατὰ τὸ μᾶλλον γὰρ ἥττον·
 εἶθιν προκύπτουσι διάφορα αὐτοῦ εἶδη, ὡς ἢ ἡ μολύβδακ,
 διάφορα ἀκόνας, καὶ ὁ ἀξυσημεῖος Διασάλκτηριος
 ἄμμιτης, ὅστις ὑπάρχει σπανιότερος, ἢ ὅτῃ τὸ νερὸν ὡς
 σπόγγος λεπτός, καὶ μεταχειρίζεται εἰς διασάλαξιν τοῦ
 θολοῦ νεροῦ· εἶναι ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα.

**Ἀμμόλιθος Ἀρχέγονος, (Graunacke Γερ-
 μανισῆ).** Οὗτος κρίνεται τὸ ἀρχαιότατον τοῦ ἀμμολίθου
 εἶδος. Ἐχει χρῶμα κερνέφαιον, καὶ εἶναι γαλανόραιον,
 κόκκους ὀλίγον μεγαλητέρας τῶν τοῦ κοινοῦ ἀμμολίθου,
 καὶ σύμπηξιν πυκνοτέραν. Σύγκειται δὲ ἐκ κρυσταλλοπυ-
 ρίτου, σχιζαρτίλου, καὶ μέρος ἐκ σιλπιναργίλου, καὶ εὐ-
 ρίσκεται ἐπὶ τὰ ὑψηλότερα ὀριζοντιόσσωτα ὄρη, ὅχι κατὰ
 εὐρώματα, ἀλλὰ σύμμικτος μὲ διάφορα ἔρυκτά.

Ἀμμόλιθος Σύμμικτος (Sandstein Breccie Γερ.). Τὸ εἶδος τοῦτου τοῦ ἀμμολίθου σύγκειται ἐκ

λίθων διαζύρων, μεταξύ τῶν ὁπίων πλεονάζει ὁ αἰμί-
λιθος.

Ἄργιλος. (Argilla). Ἐστὶν γῆ λεπτοτέ-
ρα, ὀνομαζομένη κοινότερον πήλος, καὶ εὐρίσκειται πολυτα-
θῆς, καὶ σύμμικτος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, μὲ δια-
φόρους γίας. Ὄταν καθαριθῆ καλῶς κατὰ τὸν χημικὸν
τρόπον, τότε ὀνομάζεται Ἄργιλος καθαρὰ (Argil-
la pura), καὶ γίνεται στυπτηρία γνήσια διὰ μεταλλικῶ
ἐξειδίον, τὸ ὅπῃ γινώσκουμε διακρίνει αὐτὴν τῶν λεπῶν
γεῶν. Ἐστὶν ὀνομάζεται καὶ Στυπτηρίτις Γῆ. Ἡ ἄρ-
γιλος ἔχει καὶ ταῦτα τὰ ἰδιώματα· μινυμένη μὲ ὄξος
(οἶον μὲ βασιλικὸν ἔδωξ) ὄν σίξει, καθὼς ἡ τίταινος·
ῥοφᾷ τὸ νερὸν πολὺ, καὶ γίνεται διὰ τούτου γλεῦκος καὶ
λιπαρὰ, καὶ συντηρεῖ αὐτὸ πλεον τῶν λεπῶν γεῶν. Εἰς
τὴν θερμότητα συστέλλεται καὶ διαρρήγνυται, καὶ βαλ-
λομένη εἰς τὸ κοινὸν πῦρ, γίνεται σκληροτάτη, χωρὶς ναὶ
καταυτᾶ εἰς τῆξιν καὶ ὑίλιον.

**Ἄργιλος Ἄπυρος. (Argilla Apyra, seu Pi-
pularis).** Ἐστὶν καθαρωτέρα, λεπτοτέρα, καὶ λευ-
κοτέρα τῆς κεραμικῆς ἀργίλου. Τὰ χεῶματα αὐτῆς καὶ
αἱ καύτητες εἶναι διάφορα. Τινὰ εἶδη αὐτῆς καίμενα
ὑπὸ μετρίου πυρός, γίνονται φαιὰ, τὰ ὅποια λευκαίνονται
πάλιν εἰς ἰσχυροτέρου πυρός. Οἱ Εὐρωπαῖοι κατασκευά-
ζουσιν ἐξ αὐτῆς καπνιστήρια (τσιμπύκια), χωνία (Ποτά-
δες) καὶ τρυβλία (πίστας) καλὰ, τὰ ὅποια λέγονται Φαῦίν-
σια, ἐκ τῆς Ἰταλικῆς πόλεως Φαῦίνσης· ἔστιν καὶ ἡ ἄρ-
γιλος αὐτὴ ὀνομάσθη καὶ Φαῦένσια.

Ἄργιλος κεραμευτὴ (Argilla Tescularis).

Ἐπιπέδιον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπάρχει λευκόφαιος καὶ ὑπογαλανός· εὐρίσκεται ὅμως καὶ μελαγχρῆς, πρασίνη, καὶ μετὰ ἄλλα διάφορα χρώματα. Οἱ κεραμεῖς καθαρίζοντες αὐτήν, κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῆς διάφορα πηλινὰ χειρῶν ἄγγελα.

Ἄργιλος Πορσελλάνια (Argilla Porcellana). Ἐστὶν ἡ καθαρωτάτη ἄργιλος, εἰς ἣν ἔχει ὅμως παύλα τὴν αὐτὴν ἀσθαρδέτητα. Περιέχει μέρος πυριτιδῶς γῆς, ἣτις κάμει αὐτὴν ἀπαλὴν, καὶ ὑπερτέραν τῶν λοιπῶν ἄργιλων. Σύγκειται ἐκ λεπιδῶν λευκῶν, ἢ ὑποκοκκινολεπιδῶν, καὶ κατὰ μέρος σιλπιῶν, τὰ ὅποια ψηλαφώμεθα, κολλῶνται εἰς τὰ δάκτυλα, καὶ παριστάνουσιν αὐτὰ ὡς ἀργυρωμένα. Πρὸς τοῦτοις εἶναι συγχοτάτη, θιαιήκεται εὐσκόπως ὑπὸ τοῦ πυρός, καὶ κατασκληρύνεται τότεν ἐντὸς αὐτοῦ, ὡς ἐπιθεθελεῖ διὰ τοῦ χάλυβος. Ἐπιπέδιον εὐρίσκεται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· ὅθεν κατασκευάζονται ἐξ αὐτῆς τὰ πορσελλάνια σκεύη, τὰ καὶ πορφεύρα (φαρφεύρα) λεγόμενα.

Ἄργιλος Τριπολίτις (Argilla Tripolitana). Ἐστὶν εἶδος γῆς συγχοτῆς καὶ ξηρῆς, σύνθετος ἐκ μαρίων λεπιδῶν καὶ ξηρῶν· ἔχει χρῶμα ὑποκιτρινοφαιόν· εἰς τὸ νερόν θέν ἀπαλύνεται, καὶ εἰς τὸ πῦρ ὑετῶνεται δυσκολοτάτα. Διὰ τὴν λεπτότητα καὶ σκληρότητα τῶν μαρίων αὐτῆς, γίνεται κυρίως χρήσιμος εἰς σιδηροσίτησιν τῶν μεταλλῶν, τῶν ἄλλων καὶ τῶν ὑετῶν, καὶ πρὸς τοῦτοις κατασκευάζονται ἐξ αὐτῆς τύποι διὰ τὰ ἐκ μεταλλῶν χυτὰ καὶ λεπτὰ ἐργόχευα. Ποτὲ καφεοῦ ἐλάμβανον αὐτὴν οἱ Εὐ-

ρωπαίοι από τὴν Ἀφρικανὴν Τρίπολιν· τῶρα ὅμως εὐρίσκεται εἰς διαφόρους τῆς Εὐρώπης τόπους.

Ἄργιλος Φαῦ ενσία (ἕρα Ἄργιλος Ἄπυρος).

Ἄσβεστος (Talcum Asbestum). Ὁ λίθος οὗτος εἶναι σύνθετος ἀπὸ ἴσας παραλλήλους, ἢ συμπεριπεπλεγμένας. Τὸ μὲν χρῶμα του φαίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον λευκοπράσινον, ἢ φαιοπράτινον· τὰ δὲ συστατικά αὐτοῦ μέρη εἶναι αἰλιυρόγια, πυρίτις, τίτανος, καὶ ὀλίγη ἄργιλος καὶ σίδηρος. Εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς ἀργίλου, τοῦ στατίου λίθου (Talcum stéatites), τοῦ λιπελλίου, (Talcum lardites), καὶ τοῦ κρυσαλλοπύριτου, εἰς ἴσας διασπορμείας, καὶ ἐν ἴσῳ συσσωρευμείας. Δύο εἶναι τὰ εἶδη αὐτοῦ, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἔν ἔχει ἴσας διασπορμείας, καὶ ὀνομάζεται Ἀμίαντος· τὸ δὲ ἄλλο λέγεται Ἄσβεστος, καὶ ἔχει ἴσας συσσωρευμείας. Τοῦ πρώτου αἱ ἴνες εἶναι ἀπαλαὶ καὶ εὐλύγιται, καὶ ἐν ἴσῳ συληραὶ καὶ εὐθραυταί· ὁ δὲ δεύτερος ἔχει ἴσας τύπον διασπορμείας, ὡς κλίει ἐπὶ τὸ νερόν. Πρὸς τούτοις εὐρίσκονται καὶ ἄλλα τινὰ εἶδη αὐτοῦ τοῦ λίθου. Τὸ χρησιμώτερον εἶναι ὁ Ἀμίαντος· εἴτε αἱ εὐθείαι, ἀπαλαὶ, καὶ ὡς ἕνα πύμα μακρὰ ἴνες αὐτοῦ νήθονται εὐκόλως, καὶ ὑφαίνονται εὐτα. Πρῶτον μυσκεύουσιν εἰς τὸ νερόν τὸν λίθον κερὸν τινά· ἔπειτα τοῦ ξαίνουσι μὲ τὰς χεῖρας, ἕως οὗ ἀποπληθῆ ἢ ἐν αὐτῷ ἀπαλὴ καὶ τιτανιώδης γῆ, ἣτις λευκαίνει τὸ νερόν ὡς γάλα. Τὸ νερόν ἀλάσεται συχνά, ἕως οὗ παύσῃ νὰ λευκαίνεται, καὶ τότε ἐξοπλώνονται αἱ καθαρημέναι τοῦ ἀμιάντου ἴνες εἰς ἕνα καλάθιον, ἢ κότρινον, ἕως στεγνωθῶσι ταχέως. Μετὰ ταῦτα τὰς ξαίνουσιν ἱκανῶς μὲ δύο

λεπτὰ, πλατῖα καὶ πυκνοδέλωια χειρότερα, τὰ ὅποια
 ξερώνονται τελευταίον εἰς μίαν τράπεζαν, καὶ αὕτη εἶναι
 ἡ ῥόπα. Τότε νήθουσι τὰς ἴνας μὲ ἐν ἀτράκτιον λεπτόν,
 ἔχον εἰς τὴν κορυφὴν ἀγκυράριον. Ἴνα νήθωνται ὁμῶς εὐ-
 πέλως αἱ ἴνες, τὰς συγκαλώθουσι μὲ λιγὸν λεπτόν νῆμα,
 πονθηριασμένον χωριστὰ, καὶ ἀλείφει συχνὰ ὁ κλώσης τοὺς
 ἐσπυλλοὺς τοῦ μὲ ἐλαιόλαδον. Μετὰ ταῦτα βάλλουσι τὸ
 ἐτοιμασθὲν νῆμα εἰς τὸ πῦρ, καὶ καίεται τὸ συγκλωσμέ-
 νον λιγὸν νῆμα, καὶ ἔπειτα ὑφαίνουσι τὸ ἐναπολειπόμενον
 νῆμα τοῦ ἀμιάντου, καθὼς τὰ λοιπὰ ὑφάσματα. Τὸ πανί
 τοῦ ἀμιάντου θέν καίεται εἰς τὸ πῦρ, ἀλλὰ μάλιστα κα-
 θρίζεται, εἴαν ᾗναι λερωμένον. Τοὺς παλαιούς αἰῶνας
 ἦτον γνωστός καὶ περίφημος ὁ ἀμιάντος, καὶ κατασκευάζον
 ἐξ αὐτοῦ ὑφάσματα, μὲ τὰ ὅποια περιετύλισσον τὰ καιόμενα
 κερὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, ἵνα συντηρῆται ἡ σὰκτη αὐ-
 τῶν ἀμειγῆς μὲ τὴν σὰκτην τῶν ξύλων. Αὐτὸ ἦτον τὸ πάλαι
 πολύτιμον, διότι ἐνομίζετο σπάνιος ὁ ἀμιάντος λίθος· τώ-
 ρα ὁμῶς εὐρίσκεται εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Εὐρώπης· ἐπι-
 θέ τὴν Γρενλανδίαν ὑπάρχουσι καὶ βουνὰ ὀλόκληρα ἐξ
 αὐτοῦ τοῦ λίθου. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς παρόντας καιροὺς εἶ-
 ναι ἄχρησον τὸ τοιοῦτον ὑφασμα, καὶ γίνεται μόνον χά-
 ριν περιουρίας. Οἱ κάτοικοι τῶν Πυρηνναίων κατασκευά-
 ζουσιν ἐξ αὐτοῦ ταβλάς, βαλάντια, μανθύλια, ζώνας,
 χειρόμακτρα. κ. α. τ.

Ἀσφαλτος (Asphaltum · ὄρα Πετρέλαιον). |

Ἀσχισάργιλος (Argilla schistosa). Αὕτη
 εἶναι σχισάργιλος, ἀλλ' ὡς ἀπαλωτέρα θέν διασχίζεται
 εἰς πλάκας.

Βαζάλτης, ἢ Βασανίτης λίθος (Βάσαλιος). Οὗτος εἶναι λίθος ἀργιλώδης, βαρὺς, σκληρὸς, εὐφρα-
 ρος, σιλπιὺς, λεπτόκεκος, παρόμοιος μὲ ἀφροῦ σιδή-
 ρου, ὀλίγον τι διαφανὴς, κατὰ τὸ χρῶμα αἰμαυρομέλανος,
 ὑπομέλανος, ἢ φαιοῦ, καὶ ἐνίοτε πράττης. Τὸ κοινότερον
 αὐτοῦ σχῆμα εἶναι κυλινδρῶδες, καὶ οἱ κύλοι ὡς ἐπὶ τὸ
 πλεῖστον πρίσματα πεντάπλευρα, ἢ ἑξάπλευρα· ἐνίοτε
 ἀκέραια, καὶ ἐνίοτε ἀλληλένδετα, ὡς τὸ ραχοκόμμου
 ὑπὸ σπονδύλων. Οἱ ἀκέραιοι κύλοι ὑπάρχουσι κοινότερον
 ἰσοπαχεῖς κατὰ τὰ δύο ἄκρα, καὶ ἐνίοτε ὀξυκαταληκτοί,
 ἢ κωνοειδεῖς. Τὸ μήκος τοῦ Βαζάλτου ἀρχινᾷ ἐπὶ τῆς
 μιᾶς πηχάμης, καὶ καταντᾷ ἐπέκεινα τῶν τριακονσίων
 ποδῶν· ὡσαύτως καὶ ἡ διάμετρος τῆς παχύτητος αὐτοῦ
 ἀρχινᾷ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς δακτύλου, καὶ καταντᾷ εἰς τοὺς δώ-
 δεκα πόδας. Εὐρίσκεται δὲ ἐπὶ μονασιαῖ βουνῶ, καὶ ἐπὶ
 κορυφαῖς ὄρεων. Οἱ παλαιοὶ μετεχειρίζοντο αὐτὸν εἰς εἰκο-
 δομάς, ἀγάλματα, βάσεις καὶ ἄλλα τοιαῦτα· τὸ δὲ λι-
 πτότατον εἶδος αὐτοῦ, εἰς βάσινον τοῦ χρυσοῦ, ὅθεν καὶ
 Βασανίτην λίθον ὠνόμαζον αὐτόν. Ἐνταῦθεν κρῖνεται
 τινὲς τῶν νεωτέρων, ὅτι τὸ ὄνομα Βαζάλτης ἔγινεν ἐκ
 τῆς παραθορᾶς τοῦ Βασανίτης· ἄλλοι ἔμω κρῖνεται,
 ὅτι τὸ Βαζάλτ εἶναι λέξις Αἰθιοπική, σημαίνουσα σιδή-
 ροῦχον λίθον, ὅστις καὶ πραγματικῶς ὑπάρχει τοιαῦτος,
 καὶ εὐρίσκεται πολὺς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν· ἀλλ' οὔτε ἐπὶ
 τὴν Εὐρώπην εἶναι σπάνιος.

Ἡλεκτρον (Succinum, seu bitumen electrum).
 Τὸ Ἡλεκτρον (Κεχημπάρι) ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρῶ-
 μα κίτρινον, ἐνίοτε φωτεινόν, καὶ ἐνίοτε σκοτεινόν, καὶ

· είναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διαφανές, καὶ σκληρὸν ἰσχυρῶς, ὥστε τριανεύεται καὶ σιλβώνεται. Ξυμένον, ἢ καιόμενον ἐκδηκάζει. Πρὸς τούτοις εὐρίσκεται σπανιώτατα καὶ ἤλεκτρον γαλανόν, πράσινον, μελανόν, καὶ ἐνίοτε σκωμάτιζον. Τὸ σῆμα αὐτοῦ μέγεθος εἶναι ἴσον μὲ τὸν μέγαν τῆς χειρὸς δάκτυλον, ἢ καὶ μὲ γρόβον ἀνδρὸς· εὐρίσκεται ὁμοίως σπανιώτατα καὶ ἰσομέγεθες μὲ περὶ αὐτὸν ἀνδρὸς, καὶ πρὸς τούτοις εἰς μικρὰ κομμάτια ἰσομεγέθη μὲ φακὴν. Τὰ σχήματα αὐτοῦ ὑπάρχουσι παντοδαπῆ, ὅσον στρογγύλα, ὑπομήκη, ἀπιδοειδῆ κ. τ. λ. Ἡ ἱκπαλαί γνωστὴ πατρὶς τοῦ ἤλεκτρον εἶναι ἡ Βαλτικὴ Θάλασσα, καὶ κυρίως τὰ παραθαλάσσια τῆς Πρωσίας· τοὺς νεωτέρους ὁμοίως καιροὺς εὐρίθη καὶ εἰς αἰγιαλοὺς ἄλλων τύπων, καὶ προσέτι καὶ ἐντὸς τῆς γῆς. Τὸ θαλάσσιον ἤλεκτρον ἢ εὐρίσκεται ἐξοχόμενον ὑπὸ τῆς τρικυμίας ἐπὶ τὰ παραθαλάσσια, ἢ ἀλιεύεται μὲ δύντια παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς.

· **Θειοπυρίτης (Silex sulphureus).** Οἱ ἐν τῇ Ὄρυκτολογίᾳ ἀναφερόμενοι πυρίται εἶναι διάφοροι τῶν καινῶν πυριτῶν. Αὐτοὶ ὑπάρχουσιν ὄρυκτὰ, σύμμικτα μὲ διάφορα μέταλλα, καὶ πολλὰ αὐτῶν τοσοῦτον σκληρὰ, ὥστε σπινθοβολοῦσι διὰ τοῦ χάλυβος. Τὸ σχῆμα αὐτῶν εἶναι στρογγύλον, ἢ γωνιατόν, καὶ τὸ χρῶμα κίτρινον, λευκόν, ἢ ὑπαίθιον. Ὀνομάζονται δὲ ἐκ τοῦ ἐπιπολύζοντος εἰς αὐτοὺς μεταλλοῦ· ὅσον θειοπυρίται, σιδηροπυρίται, ἀρσενικοπυρίται κ. τ. Πάντα τὰ εἶδη αὐτῶν περιέχουσι καὶ μέρος τι σιδήρου.

· **Ἴασπις (Silex Iaspis).** Ὁ πολυειδῆς οὗτος λίθος εἶναι ὑελώδης, ἀδιαφανής, καὶ κοκκιωτός. Τὰ σκλη-

ρότερα αὐτοῦ εἶδη σπινθηροβαλεῖσι διὰ τοῦ χαλυβος, καὶ εἰλθόνόμενα γίνονται εὐιδῆ. Ὁ Ἴασπις εὐρίσκεται μοιχοχρώματος καὶ πολυχρώματος. Ὁ μὲν μοιχοχρώματος ὑπάρχει λευκός, μαργαριτόχρους, ὑπογάλανος, κίτρινος, αἰθός, κόκκινος, καὶ πράσινος· ὁ δὲ πολυχρώματος εἶδος κηλιδωτός, ἢ ραβδωτός. Πανταχοῦ σχεδὸν εὐρίσκεται ὁ Ἴασπις, καὶ εἰς πλῆθος πολὺ· ἔθεν γίνονται ἐξ αὐτοῦ σῦλοι, ἀγάλματα κ. τ. Οἱ παλαιοὶ ἐτίμων αὐτὸν, καὶ κατασκευάζον ἀπὸ τὰ λεπτὰ αὐτοῦ εἶδη ἱεράριστα τεχνουργήματα, ἐξ ὧν σώζονται μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ. Αὐτὸν προσίτι ὠνόμαζον ἰάσπιδας καὶ διαφόρους τιμιωτέρους ἀδιαφανεῖς λίθους. Τὸν πράσινον καὶ κοκκινόφλιθον ἴασπιν ὠνομάζουσι κινωῖς αἰματοστάτην, καὶ ἀποκρίθουσιν εἰς αὐτὸν εἰ ἀμαθεῖς ἰδιώματα παραύουσα, οἷον ἔτι παύει τὴν ῥοήν τοῦ αἵματος, ἐμπεδίζει τὸν καταγρημισμὸν οἰκθρομῶν σισαύρημένων, καὶ ἄλλα τειαῦτα ἀλλόκοτα, καὶ ὅποια κηρύττουσιν εἰ πωληταὶ τοῦ τοιοῦτου λίθου, ἵνα ἀπατώσι τοὺς ἀγορασάς.

Ἴασπις πορσελάνας. Οὗτος εἶναι εἶδος ἰάσπιδος, ἔστις μέρος εἶναι μαργαριτόχρους, καὶ μέρος ὑπογάλανος.

Κοκκίλιθος (Granites). Οὗτος λέγεται καὶ κοκκίπετρα, καὶ λίθος κοκκιωτός, καὶ ἔτι γρανίτης ἐκ τοῦ λατινικοῦ. Εἶναι δὲ λίθος σκληρότατος, καὶ σύμμετος ἐκ κόκκων χρυσαλλοπυρίτου, πιδισπάρου καὶ εἰλπναργίλου· ἐμπεριέχει ἕμως πολλαχῆς καὶ μόρια ἄλλων λίθων· ὥστε ἐκ τῆς πολυτρόπου μίξεως εὐρίσκεται πολυειδῆς κατὰ τὴν μορφήν καὶ τὸ χρῶμα.